Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 4 lipca 1933 r. 888.

T r e ś ć n u m e r u:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

W i z y t a o f i c e r ó w n i e m i e c k i c h w K o w n i e . Prasa kowieńska /z 1.VII.1933/:30 czerwca na zaproszenie Sztabu Generalnego przybyło z Berlina do Kowna 3 oficerów niemieckiego Sztabu Generalnego:pułk.Höpner, maj.Müller i kpt.Zodl. Goście złożyli wizyty ministrowi Obrony Kraju, ministrowi Spraw Zagr., bawili w klubie oficerskim i t.p. 3 lipca oficerowie niemieccy mieli wyjechać do Gajżun i obejrzeć odbywające się tam obecnie ćwiczenia wojskowe.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

P r z y g o t o w a n i a d o "D n i a W i l e ń s k i e g o F u n d u s z u Ż e l a z n e g o". "Lietuvos Aidas" Nr.145 /VII.1933/: Komitet "Dnia Wileńskiego Funduszu Żelaznego" przygotowuje obchód ku uczczeniu marszu armji litewskiej do Wilna 27 sierpnia 1920 r. Obchód ten odbędzie się właśnie pod nazwą "Dnia Wileńskiego Funduszu Żelaznego". Prezesem honorowym komitetu jest prezydent Smetona. W skład komitetu wchodzą: prezes prof.M.Birżyszka i prezes prof.ks.Kemeszis oraz członkowie:Żmujdzinowicz, adw.Gużas, pułk.Birontas, inż.Graurogkas, p.Birżyszkowa, p.Galdikasowa, inż.Baczelis, inż.Sliżys, dyrektor Lapinas i p.Kupcikiewicz. Działalność komitetu odbywa się w dwóch kierunkach: reprezentacyjnym oraz propagandowym.

U r o c z y s t o ś c i Z w . W y z w . W i l n a . "Lietuvos Aidas" Nr.145 /VII.1933/:29 czerwca w dzień św.Piotra i Pawła w Jewju odbyły się uroczystości Zw.Wyzw.Wilna. Mianowicie działacze ze Zw.Wyzw.Wilna inż.Baczelis i prof.Birżyszka, korzystając z licznego napływu ludzi, wygłosili okolicznościowe przemówienia. Inż.Baczelis przypomniał w swem przemówieniu odwieczne tłumienie przez Polaków litewskiej świadomości narodowej. Prezes komitetu centr.Zw.Wyzw.Wilna prof.M.Birżyszka oświadczył w swem przemówieniu, że Litwini dokonali cudów, tworząc swe życie państwowe. Podkreślają to goście z zagranicy nawet z Warszawy. Otoczeni wielkimi sąsiadami, Litwini nietylko się nie załamali lecz stanęli na takim poziomie, że stanowią wprost przykład. Warszawa, która czekała kiedy wreszcie Litwini, uciekając od Niemców wpadną w jej objęcia, nietylko tego nie doczekała lecz przekonała się, iż Litwini w ciągu kilkunastu lat wzmocnili nawet swe stanowisko w sprawie wileńskiej. Wilnianie i to nietylko Litwini lecz i nie-Litwini coraz bardziej się przekonują, że w Wolnej Litwie lepiej się żyje, niż w Okupowanej i coraz więcej marzą o połączeniu z Niepodległą Litwą. Należy wyrazić raz jeszcze wobec całego świata, wroga i braci wilnian, że wola litewska odnośnie wyzwolenia Wilna pozostaje równie niezłomna, co przedtem.

Po prof.Birżyszce przemawiał również burmistrz kowieński inż. Graurogkas, który jest jednocześnie wiceprezesem związku szaulisów. Oświadczył on w imieniu związku, że w walce ze znacznie silniejszym wrogiem decyduje niekoniecznie siła fizyczna. Ma również znaczenie siła moralna, której naród litewski nie powinien nigdy przestać pielęgnować.

Po przemówieniach odbył się pochód na cmentarz miejscowy, poczem odśpiewano szereg pieśni i hymn narodowy. W uroczystościach wzięło udział 12 tys.ludzi.

P r o j e k t n o w e j u s t a w y o b a n k a c h . Prasa kowieńska /z 1.VII.1933/:Według obiegających pogłosek, prof.Jurgutis opracowuje nowy projekt ustawy o uregulowaniu działalności banków. W projekcie tym przewidziany jest tryb zakładania nowych banków, wyznaczania dyrektorów i t.p. Projekt ten złożono w Radzie Stanu, która do jego rozważania przystąpi w jesieni r.b.

K a r a z a d e m o n s t r a c j e a n t y n i e m i e c k i e . Prasa kowieńska /z 1.VII.1933/:1 lipca z rozkazu wojennego komendanta m.Kowna i powiatu ukarane zostały za udział w demonstracji antyniemieckiej przed gmachem poselstwa niemieckiego następujące osoby:M.Bermana wydalono na przeciąg całego roku z Kowna do Onikszt, W.Polemską do Żyż-

mor i J.Glezera do Malat. Wszyscy wydaleni znajdują się pod dozorem policji. Pozatem ukarano 3-miesięcznym aresztem z prawem zamiany na 1.500 lt. grzywny 14 osób. Na 2 mies.aresztu z prawem zamiany na 1 tys. litów grzywny ukarano 7 osób i na 1 mies.aresztu z prawem zamiany na 500 lt. grzywny ukarano 6 osób.

Ogółem ukarano 30 osób. Wszystkie one oprócz 2 są narodowości żydowskiej.-

A r e s z t o w a n i e o s o b y p o d e j r z a n e j o m o r d e r s t w o e k s p r a ł a t a O l s z e w s k i e g o ."Lietuvos Žinios" Nr.143 /VII.1933/:Jak podają "Jaunakas Zinas", na Łotwie aresztowano zbiegłego z Litwy niejakiego Pelikovasa, podejrzanego o zamordowanie prałata Olszewskiego.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

P r z e s ł u c h a n i e d z i a ł a c z y p o l s k i c h p r z e z p o l i c j ę ."Dzień Kowieński" Nr.143 /VII.1933/:W tych dniach prezes t-stwa "Pochodnia" p.W.Budzyński, radca prawny tego towarzystwa p.J.Kossko, kierowniczka szkoły t-stwa na Zielonej Górze p. M.Januszkiewiczówna oraz kilka innych osób było wzywanych do urzędu policji kryminalnej, która przeprowadza badanie w sprawie działalności oświatowej towarzystwa.-

VI. EMIGRACJA.

K r o n i k a .

Z j a z d L i t w i n ó w ł o t e w s k i c h w R y d z e ."Liet. Žinios" Nr.143 /VII.1933/:W Rydze odbył się ostatnio zjazd Litwinów łotewskich. W zjeździe wzięło udział 95 delegatów,reprezentujących 38 organizacyj. Litwini łotewscy zrzeszyli się przed trzema laty w związek. Związek ten reguluje działalność Litwinów na Łotwie.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

B ó j k i i e k s c e s y n a t e r e n i e K ł a j p e d y. Prasa kowieńska /z 1.VII.1933/:W tych dniach w Szyłokarczmie odbył się wiec, zwołany przez zrzeszenie chrześc.-socjalistyczne, podczas którego pastor Sass odczytał sprawozdanie nowej partji oraz o jej przyszłej pracy na terenie Kraju Kłajpedzkiego. W zgromadzeniu wzięło udział przeszło 3 tys.osób, a m.in. przybyło z Kłajpedy 60 młodzieńców z grupy Neumanna, jaka niedawno odpadła od pastora Sassa. Niezadługo pomiędzy zwolennikami Neumanna, a zgromadzonymi wybuchła sprzeczka, która wkrótce zmieniła się w krwawą bójkę. W wyniku bójki jeden ze zgromadzonych otrzymał kilka pchnięć nożem, a drugi został ciężko raniony uderzeniem pałki w głowę. Policja wdrożyła energiczne dochodzenie celem stosownego ukarania winnych zajścia.

W nocy z 27 na 28 czerwca w Kłajpedzie nieznani sprawcy obelżywemi napisami upstrzyli znaczną ilość drzwi i okien mieszkań i sklepów żydowskich w różnych dzielnicach miasta. Napisy brzmiały:"Jude verrecke", "Wenn das jüdesche Blut von Messer spritzt, dann ist unsere Freude doppelt so gross" i t.p. napisy. Pozatem zdarzyło się kilka wypadków pobicia Żydów w pociągach, na statkach, a nawet na ulicach miasta. Wśród Żydów kłajpedzkich panuje zrozumiałe wzburzenie.-

W y j a z d b y ł e j g ł o w y k o ś c i o ł a e w a n g e l i c k i e g o w K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.145 /VII.1933/: Była głowa kościoła ewangelickiego w Kłajpedzie, generalny superintendent Gregor z dniem 1 lipca wyjechał na stałe do Niemiec. Jego następcą został Oberigner. Wybór Oberignera został już przez Konsystorz ewangelicki w Kłajpedzie zatwierdzony.Gregor opuścił swe stanowisko z powodu podeszłego wieku.

B7